

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

IX. évfolyam, 34. szám

2006/5.

Ettől a számtól megújult köntösben jelenik meg lapunk. Ezzel is az olvasó kedvében szeretnénk járni. Reméljük, megnyeri tetszésüket az új külső, és természetesen a tartalommal is elégedett lesz mindenki. Mindazonáltal várjuk a véleményeket, ötleteket, javaslatokat. (A szerk.)

Pályázati pénzből fejlődni
2. oldal

Falugondnokok a civilekért
3. oldal

HEFOP-hírek
4–6–7–8. oldal

Ambrózfalva, Csanádalberti
9. oldal

Családi nap
10. oldal

Néprajzolás
11. oldal

Köszönjük!

Az elmúlt négy évben folytatódott a tanya-, illetve falugondnoki szolgáltatokat működtető településekkel kialakított lassan évtizedes hagyományral rendelkező, példértékű, kölcsönösen nélkülözhetetlen összetartás. Hatására ez idő alatt is hatékonyan bonyolíthattuk a falugondnokok alap- és továbbképzéseit, találkozóinkat, rendezvényeinket, tanulmányútjainkat, változatos pályázati programjainkat.

A leköszönő polgármestereknek, testületi tagoknak köszönjük eddigi munkáját! A baráti és eredményes együttműködést! További életútjukhoz hasonló sikereket kívánunk!

A 2006. évi helyhatósági választáson eredményesen szereplő jelölteknek gratulálunk. Kívánjuk, hogy polgármesterként, önkormányzati képviselőként településük fejlődését szem előtt tartva a lakosság érdekeit szolgálják! Csakúgy, mint a helyben hivatásukat gyakorló tanya- és falugondnokok. Ne feledkezzenek meg az Ő munkájuk elismeréséről sem!

Reméljük, a települések vezetői és a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete közötti kapcsolat továbbra is gyümölcsöző marad. Pályázati programjaink, rendezvényeink lebonyolítása során kölcsönösen számíthatunk egymásra.

Kérjük, keressenek bennünket!

Tollas Tibor:

Bebádogoznak minden ablakot

Az életből csak ennyi fény maradt,
Csillagos ég, tenyérnyi napsugár.
Ezt vártuk nap-nap, homályos falak
Üregéből estéknént-délután.
S elvették ezt is, a tenyérnyi napot:
Bebádogoztak minden ablakot.
Tágtult szemekkel kék tengerét látom
Nápolynak, s fénylő partjai felett
Még vár a Vezúv, pipál és a tájon
Barnára lesült boldog emberek.
Látjátok? Éjben élünk, mint vakok,
Bebádogoztak minden ablakot.
Tízen fekszünk egy fullasztó

szűklyukba',
A szánk kapkodja be a levegőt,
Mint partra vetett halak kopolyúja
Tátogunk némán – s érzed, nincs erőd
Szívni az étel s ürülék szagot:
Bebádogoztak minden ablakot.
Az Alpeseznek fenyes illatából
Míg csokrot küld a hús nyugati szél
És lelket öblít fenn a tiszta távol
S mosolygó hegyek hőszege kísér,
Itt tegnap társam tüdőbajt kapott,
Bebádogoztak minden ablakot.
Csendet hasít a sétahajó kürtje.
A falon sikló leánykacagás
Nem visszhangzik már zengőn

a fülünkbe
S az ezersípú nyár nem orgonáz.
Süket a cellánk, minden hang halott,
Bebádogoztak minden ablakot.
Túl Barcelona kertjein szítálva
Egy barna asszony meleg hangja búg
És alkonyatba pendül a gitárja.
Hol táncolóktól tarka még az út;

S fülünkbe folynak az ólmos napok...
Bebádogoznak minden ablakot.
Tapintanánk a bársonyos egekbe,
Ujjunk hegyéből kiserken a vér.
Mint koporsóba, be vagyunk szegezve,
Csak daróc szúr, vagy poloska ha ér.
Simogatnánk a sugaras napot -
S bebádogoztak minden ablakot.
Londonban bál van, sima termén siklik
A sok selyembe öltözött leány.
Puha hajuknak hamvassága izzik
Lágy bútoroknak tükrös hajnalán.
Nyugat táncol – tán végképp

eladott?!...
S bebádogoztak minden ablakot.
Nyelvünket mosta friss tavasz zamatja
Most nyögve nyeljük nyirkos kortyait
Az alvadtt bűznek, hol minden falatra
Émelygő gyomrod felfordulna itt.
De lenyeljük e végső falatot:
Bebádogoztak minden ablakot.
Az éhség marta testünket telt álom
Lakatja jól – és ínycenc ételek
Ízét kínálja Párizs – szinte látom,
Hogy kúszik el a neonfény felett
A Néma Rém – s nem lesz több

hajnalod...
Bebádogoznak minden ablakot!
A rádiók csak üvöltsek rekedten
A szabadságot s az ember jogát.
Itt érzi csak befalazott testem
A milliósokkal Moszkva ostorát.
S Váctól Pekingig zúgják a rabok:
– Ha nem vigyáztok, az egész világon
Bebádogoznak minden ablakot!

Irodánk elérhetősége megváltozott!

~~Tel.: 06-76/505-846, fax: 06-76/505-547~~

Az új számaink:

Tel.: 06-76/507-543; fax: 06-76/507-544

Kérjük, hogy a továbbiakban ezeken a számokon keressen bennünket!

Pályázati pénzből fejlődni

A legoptimistább hang is az óvatos reménykedése volt azon az augusztus 31-én, Mátételkén lezajlott konferencián, amely a kistelepülések jog- és esélyegyenlőségéről szól.

– Készülni kell a jóra, hogy a kistelepülések sorsa kedvezőbbre forduljon – ezzel a gondolattal nyitotta meg az előadások sorát Lezsák Sándor országgyűlési képviselő. A konferenciát vezető politikus borús képet festett a vidék, és különösen a kistelepülések helyzetéről, mindezért a kormány politikáját hibáztatva.

– A vidékfejlesztésben érdekelt erőknél most az a dolguk, hogy kutassanak és terveket készítsenek arra az időre, amikor a vidék felzárkóztatására lesz politikai akarat – mondta Lezsák Sándor.

A konferencián felszólalók közül ki szakmai hangvételben, ki szenvedélyesebben beszélt azokról a nehézségekről, amelyeket a vidéken élőknek nap mint nap tapasztalniuk kell. Az olvasóink által jól ismert Kemény Bertalan a problémák forrását többek között az önismertet és a valóság ismeretének hiányában nevezte meg. Nem könnyíti meg a helyzetet szerinte az a szélsőséges birtokszerkezet sem, amelynek megváltoztatására nincsen nemzeti egyetértés. Ezekre a pályázatok sem tudnak segíteni: ahogy a falugondnoki szolgálat alapítója mondta, számára nem az a fejlett falu, ahol sok beton van a járdában, hanem ahol az emberi kapcsolatok minősége megfelelő.

– Ma az emberek úgy élnek falun is, mint a bérházakban. Nem pletykálnak eleget – mondta Kemény Bertalan.

A rendezvény számomra talán legérdekesebb előadása Bányai Gábor országgyűlési képviselőé volt, aki arról számolt be, hogyan sikerült élni az elmúlt idők pályázati lehetőségeivel Bács-Kiskun megyében. Beszédében számszerűen lefestette, mely területekre, milyen forrásokból, milyen összegek jutottak. Az összkép azért sikerült szomorúra, mert a térség gazdaságának fejlesztésére alig került valami. A támogatások nagy részét önkor-

mányzatok vették fel, olyan programokra, amelyek nem alapoznak meg új munkahelyeket, legfeljebb segítenek megfelelni valamely uniós előírásnak.

– A legszegényebb térségben tizenkét pályázat nyert, összesen 538 millió forint értékben. Ebből 480 millió szélessávú internetre ment. Kérdés, hogy azon mit fognak letölteni – jegyezte meg epésen a Fidesz képviselője. Ő szigorúan vidékpolitikai szempontokat sorolt előadásában, az őt követő Nógrádi Zoltán – Fideszes képviselő és Mórahalom polgármestere – azonban nem kímélte a politikai ellenfelet. Idézte Mihályi Péter közigazdász, aki egy vitában azt jelentette ki: a falu középkori hagyomány, amelyet fenntartani felesleges, sőt káros. Nógrádi Zoltán szerint ez a hozzáállás jellemzi ma a vidékpolitikát. Kárhoztatta a pontszerű fejlesztési koncepciót, amely a városokban felállított nagy projektekbe ölné az uniós forrásokat: szerinte megbukott az a politika, hogy az infrastruktúra fejlesztése önmagában elég a gazdaság felpörgetésére.

– A tőke az új autópályán megállás nélkül húz tovább Temesvár felé – mondta Mórahalom polgármestere.

Felföldi Zoltán előadásában a közelmúlt pályázatainak tapasztalatairól szólt. A települések minél nagyobbak voltak, annál nagyobb sikerrel pályáztak: így a tízezer és ötvenezer fő közötti lakossággal rendelkező településeken egy főre sokkal nagyobb pályázati összeg jutott, mint mondjuk az 500 főnél kisebb településeken. Beigazolódott az a feltevés, hogy a vidékfejlesztési forrásokra lesz jelentkező: ezeket rendre túligényelték.

– Végeredményben a programok a fejlettebb településeket hozták inkább helyzetbe – summázta véleményét Felföldi Zoltán.

Hely hiányában nem számolunk be azokról az előadásokról, amelyek a vidéki lét egy-egy aspektusát mutatták be. A civil szféra képviselőjében előadást tartottak: Kemény Bertalan, a Falufejlesztési Társaság elnöke, Csörösné Zelenák Katalin, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének ügyvezetője, valamint Pálinkó Gyuláné, a Bács-Kiskun Megyei Kisiskolák Egyesületének elnöke. Csitári Tibor Bugac, Szabó Gellért Szentkirály és Csáki Béla Fülöpjakab polgármestere helyi gyakorlati példákkal a vidéki lét egy-egy aspektusát mutatták be.

A tanácskozáson részt vett Lenkovics Barnabás, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, aki előadásában hangsúlyozta, hogy a kistelepüléseken élők lehetőségeinek bővítése, falvakban tartása, számukra munkahelyek biztosítása nemzeti érdek. Az ombudsman rámutatott arra is, hogy az Európai Unióban a falvakban élők több alkotmányos jogukkal tudnak élni, mint nálunk, az ő esetükben jobban megjelenik az esélyegyenlőség.

A zárszót is Lenkovics Barnabás, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa mondta el: reményét fejezte ki, hogy a jelenlegi rossz helyzet megváltozik, mert „a tanya, a kistelepülés, a falu a fenntartható fejlődés hordozói”.

Tanács Gábor

FOTÓPÁLYÁZAT

A Falugondnokok

Duna–Tisza Közi Egyesülete fotópályázatot hirdet falu- és tanyagondnokoknak.

Képeket várunk a településükről, annak jellegzetes tájairól, épületeiről, egyéb nevezetességeiről, s a falu- és tanyagondnoki munkáról.

A legjobb képek a **2007. évi Duna–Tisza közi falugondnoki naptárban** kapnak helyet, és készítőik díjazásban részesülnek.

A képeket a kecskeméti irodába várjuk **(6000 Kecskemét, Ipoly u. 1/A).**

A képek beküldésének határideje **2006. november 5.**

Eredményhirdetés a decemberi lakiteleki továbbképzésen.

Vajdasági kötelékek

Újabb lépéseket tehetünk a falugondnoki hálózat határainkon túli magyarokkal való megismertetése érdekében. Az elmélyített erdélyi kapcsolatok, az immár rendszeressé vált találkozások után a Vajdaság felé nyílt lehetőségünk szakmai együttműködést kialakítani. A Nemzeti Civil Alapprogram Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma idén is pályázati támogatásban részesítette egyesületünk ez irányú törekvéseit. Mára megérett az idő, fontossá és reálissá vált a falugondnoki egyesület határainkon túli kapcsolatépítése, a falugondnokság határainkon túli meghonosításának segítése civil szervezetek közötti együttműködéssel.

A pályázat benyújtását megelőzően a Ti segítségetekkel mértük fel a szolgáltatásokat működtető települések testvér-települési kapcsolatait. Negyvenkilenc, határainkon átnyúló szálát sikerül felderítenünk, melyből

14 kötelék épült ki Vajdasággal, Szerbia magyar lakta településeivel. E kapcsolatok civil szervezeti bővítését szeretnénk elérni Egyesületünk sajátos eszközeivel.

A program elsődleges célja a tanya- és falugondnoki szolgálatok határainkon túli meggyökeresztésére alkalmas partner szervezetek felkutatása, kapcsolatteremtés és együttműködés kialakítása. A hálózat elterjedtsége, a határ menti térségekben magas sűrűsége, a szolgálatok kapcsolatrendszere teszik lehetővé és indokoltá a kapcsolatteremtést és az együttműködés elősegítését, az egymás közötti kommunikáció és bizalom erősítését az egyesület, az egyesület területén működő falugondnokok és vajdasági civil szervezetek között.

A tanya- és falugondnoki szolgálatok megismertetése, külföldi bevezetésének elindítása érdekében szervezett egynapos ismeretter-

Nyertes pályázatok

jesztő tanulmányúton, tájékoztató találkozón a felkutatott civil szervezetek, települések vezetői, valamint a Magyarországról érkező falu- és tanyagondnokok, polgármesterek, egyesületünk munkatársai vesznek részt. Ez alkalomra egy magyar nyelvű ismertető kiadvány készül a falugondnoki munkáról, szabályozásról és a civil szervezeti háttérről.

A vajdasági partnerek felkutatásához, a program megvalósításához – legyen az önkormányzat, civil szervezet, bárki érdeklődő – feltétlenül számítunk a testvér-települési kapcsolattal, délvidéki tapasztalatokkal rendelkező, illetve mindezekre vágyó tanya- és falugondnokok, egyesületünket támogató önkormányzatok segítségére és részvételére.

FALUGONDNOKOK A CIVILEKÉRT – CIVILEK A FALUGONDNOKOKÉRT

Együttműködés öt megyében

A Nemzeti Civil Alap civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Együttműködés Kollégiuma támogatta egyesületünk pályázatát, melynek megvalósítását 2007 nyaráig vállaltuk.

Pályázati programunkban szerepel a falu- és tanyagondnoki településeken működő civil szervezetek feltérképezése, helyzetének megismerése, megbeszélések, szakmai műhelyek létrehozása, egy kistelepülési civil háló alapjainak lerakása, szakmai programok bonyolítása a partnerség és a hosszú távú együttműködés kialakítása érdekében. Civil szervezeti vezetők, munkatársak továbbképzése. Együttműködés formáinak kidolgozása: hogyan segítheti a civil szervezet a falugondnokok munkáját, és miben állhat a falugondnok a civilek rendelkezésére? A programba bekapcsolódó civil szervezetek, hogyan segíthetik egymás munkáját?

Az eredmények kiadványban kívánjuk megjelentetni.

Két civil szervezetet vontunk be a megvalósításba:

1. A Magyar Népművelők Egyesülete Bács-Kiskun Megyei Szervezetét, melynek feladata: a kistelepülési civil szervezetek felkutatásának, rendszerbe foglalásának koordinálása. Információgyűjtés civil szervezetekről. Információk, adatok előkészítése a kiadványhoz, a kiadvány szerkesztése. Hírek, információk nyújtása a nyomtatott és elektronikus hírlevélhez. A projektben résztvevő egyesületek közötti közös programok koordinálása, szervezése. Találkozók, szakmai tapasztalatcserék, előadások, civil képzések rendezése.

2. És az Alföldi Civilekért Alapítványt, melynek feladata: kapcsolatszervezés, tanácsadás, információközvetítés, együttműködés koordinálása, képzések segítése, információs anyagok biztosítása.

Tanácsadás a programba bevont civilszervezeteknek.

Hírek

Jobbulást

Kemény Berci szeptember második hétvégéjén balesetet szenvedett, melynek során a bal karja eltört, és műtéttel kellett helyretenni. Mielőbbi gyógyulást kívánunk!

Gratulálunk!

Varga Viktor kardosi tanyagondnoknak gyermeke született. Egyesületünk az eddigi hagyományokhoz híven novemberben tervezi a babaköszöntőt ajándékkal.

Adó

Ezúton is köszönjük mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk felajánlásakor a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületére gondoltak! Egyesületünk a személyi jövedelemadó felajánlásokból ebben az évben 125 565.-Ft-ot kapott Ft-ot kapott.

1%

Az elmúlt évben a személyi jövedelemadó 1%-ából befolyt 72 000,-Ft-ot a lakiteleki szakmai továbbképzés megrendezésére fordítottuk.

Alapképzés tanyagondnokoknak

Jelenleg 12 fő tanyagondnok végzi térségünkben a falugondnoki alapképzést. Csongrád, Jászfelsőszentgyörgy, Makó, Besenyszög, Szank, Kerekegyháza, Jászberény, Csengele, Balotaszállás, Murony, Kamut, Jakabszállás, Bordány tanyagondnoka vesz részt a képzésen. Október 10-én kezdődött meg a helyi és a megyei gyakorlat Kecskeméten. Minden tanyagondnok fórumot szervez településén a falu- és tanyagondnoki szolgálat bemutatására. A június közepén indult képzés résztvevői december elején vizsgáznak Vértesacsán.

KOPJAFAAVATÁS

A Magyar Tanya- és Falugondnoki Szövetség szeptember 9-én Vértesacsán tartotta a Szanyi Éva emlé-

kére állított kopjafa avatőnnepségét. Az eseményre sok falu- és tanyagondnok kapott meghívót egy négy oldalas levél kíséretében. Az egyesületünket is lejárató levél olvastán Egyesületünk hivatalosan nem képviseltette magát, a meghívott falugondnokokra bíztuk, hogy egyénileg részt kívánna-e venni az ünnepségen.

Miért nem mentünk el? Hiszen Szanyi Éva valóban a legfigyelmesebb segítőtje és legodaadóbb, mindig szívesen látott barátja volt a falugondnoki szolgálatoknak, egyesületünk, falugondnokainkat is sokat segített, a polgármesterek is eredményesen fordulhattak hozzá kérésükkel. Sokan érzik úgy – jogosan – hogy tiszteletüket le kell róni emléke előtt. Ő maga nem kívánt jelet hagyni maga után, a jelhez, a kegyeleti helyhez mi ragaszkodunk, nekünk van rá szükségünk. Mórahalmon a Kistérségi iroda falán emléktábla őrzi nevét. Pál Gyula két éve faragta és helyezte el a Szanyi Éva emlékét őrző kopjafát Vértesacsán. A borsodi egyesület kiktüntetést alapított Éva nevével.

A Szövetség új vezetői az emlékezést a tisztelettől és a gyásztól idegen célokra használták. Ezért sem Kemény Bertalan, sem Faludi Erika nem fogadta el a felkérést a megemlékezésen való részvételre. Egyesületünk pedig a lejáratásban nem kívánt partnere lenni az új vezetésnek.

Csütörtöki iskola

Partner egyesületünk a Falufejlesztési Társaság újra indította a Csütörtöki Iskolát a Magyar Építőművészek Szövetségének székházában (1088 Budapest, Ötpacsirta u. 2.) A tervezett programok: november 9. csütörtök 17 óra: Bogár László közigazdász – Lokális és globális

december 7. csütörtök 17 óra: László Tamás – Ünnepeink visszafoglalása Várják az érdeklődőket!!

Honlapunk

www.falugondnoksag.hu
www.tanyagondnoksag.hu

Kérjük tekintsek meg honlapunkat, ahol tájékoztatást kaphatnak az egyesületet érintő eseményekről, falugondnoki képzésekről, továbbképzésekről, folyamatosan figyelemmel kísérhetik programnaplójukat, olvashatják az aktuális híreket, legfontosabb partnereinkről is tájékoztatjuk Önöket, Mindig aktualizáljuk a falugondnokságokat érintő jogszabályokat, képgalériánkban minden rendezvényünkről, egyesületi eseményről tájékozódhatnak, tanácsadás rovatunkban pedig falugondnoki kérdésekre válaszolunk. Fórumunk még most van kialakulóban. Remélhetőleg több témát is felvetnek majd a honlapot megtekintő falugondnokok.

Elnökségi ülés

Egyesületünk elnöksége október 20-án tartja következő ülését az egyesület irodájában

HEFOP

A HEFOP 1.3.1. program keretében Újszilváson kerül sor konzorciumi ülésre október 26-án 10 órától.

Új pályázat

Két év után pályázatot írt ki a Szociális és Munkaügyi Minisztérium a falugondnoki egyesületek működésének elősegítésére. Sajnos csak a 2006. december.–2007. március. közötti időszakra.

Hálókártya

A Dél-alföldi Regionális Hálózatfejlesztő Fórum (Dare-Háfó) tagjai kiadványt készítenek Hálókártya címmel. A projekt célja, hogy olyan, egységes szerkezetű kiadvány készülhessen, amely összehasonlítható módon mutatja be a dél-alföldi régióban működő ifjúsági és civil szolgáltató hálózatokat. A felmérés, és a szerkesztés után a

szervezők év végére tervezik elkészíteni a kiadványt, amely terveik szerint hozzásegítené a szervezetek ahhoz, hogy hatékonyan össze tudják hangolni szolgáltatásaikat más szervezetekkel, és segítené őket eligazodni abban, hogy mely hálózattal, milyen együttműködéseket, közös szolgáltatásfejlesztéseket kezdeményezhetnek.

Egyesületünk is beküldte adatait ezen kiadványhoz.

Mi a biztos jövedelemszerzés?

Fertődön, az Alternatív jövedelemszerzési technikák című továbbképzésen augusztus végén Bujna Ferenc volt a házigazdánk. Ezúttal két témában készült cikkét közöljük.

Élelmiszer-feldolgozás

Nem is olyan régen a TSZ-ek és Állami Gazdaságok keresték a munkalehetőséget az embereiknek. Így alakult meg egy sor kisebb-nagyobb élelmiszer-feldolgozó üzem, kezdve a zöldség tisztító, válogató telepektől egészen a legmagasabb színvonalú fagyasztó üzemekig.

Az ÁFÉSZ telepek szerte az országban felvásárolták a megtermelt zöldséget, gyümölcsöt, s valamilyen szinten azt értékesíteni tudták.

A rendszer, a nagyüzem és kis háztáji gazdaságok harmonizációja példa értékű volt a világ bármely országa előtt.

A vidéki lakosság többé-kevésbé biztos jövedelmi forrásának számított a háztáji jövedelem, akár állattenyésztéssel, akár növénytermesztéssel függött össze.

Ennek a jól kiépített rendszernek mára a nyomai maradtak csak meg. Lassan azonban kibontakozóban van, s ez természetes folyamat, hogy egyre többen vágnak jobb minőségű élelmiszerre. Az is igaz, hogy a nagyobb, a korábbi ÁFÉSZ-hoz hasonló szervezetek megkísérelhetik a termeltetést, mely egységes minőséget eredményezhet, a feldolgoztatást, s az áru kiértékelését egy olyan piacra, ahol nem pénzzel, hanem más cikkel tudnak fizetni pl. trópusi termék, turisztikai lehetőség. Az önkormányzat próbálkozhat saját üzem felszerelésével, pl. pékség, ezzel enyhítve a munkanélküliséget, és saját bevételre is szert tehet. Kistelepüléseken és tanyás térségekben kézen fekvő a mezőgazdasági termelés és élelmiszer-feldolgozás.

Az élelmiszer-feldolgozás alapja az 1995. évi XC Élelmiszertörvény, s a Magyar Élelmiszer Könyv. Ezek előírásainak ismerete után kiderül, hogy milyen irányban érdemes elindulni.

Hagyományosan kisüzemi tevékenység a savanyítás, annak több formája, legfejlettebb módon az üvege eltett hókezelt termék. Egyre

népszerűbb, sőt export termék a fóliában eltett savanyúság, a különféle saláták.

További lehetőségek: saláta alapanyagok előkészítése, gyümölcskonzervek gyártása, lekvár félek, gyümölcslevek, gyümölcsborok, gyümölcszörpök, szárított gyümölcs, cukrozott gyümölcsök készítése. Elhanyagolt, de engedéllyel rendelkező éttermek hasznosítása készételek gyártására, fagyasztására. Sütőipari termékek gyártása, ostyá, müzli, tortalapok. Néhány pék összefogásával kis malom, ezzel pedig helyi lisztgyártás. Cukrászati termékek: marcipán, krémek (mogyorókrém, mandulakrém) desszertek készítése. Helyben nevelt állatok töke húsának előkészítése, helybeni sózás, füstölés, kolbászfélék gyártása helyi fogyasztásra, állateledel gyártása. Fűszerek termelése, tisztítása, keverése, csomagolása. Kialakítható egy iparág, mely például a csipkebogyóra épülve 5féle terméket állíthat elő. Van lehetőség joghurt, folyótej, tejfel, túró, sajt gyártására. Tipikusan kisüzemi termékek.

Egyetlen dolog szükséges mindenhez. A falu lakossága próbáljon meg helyben vásárolni, bár belátom, hogy nehéz a multi cégek fényes üzleteiről lemondani. Egyre több konyhai gép áll rendelkezésre, a kétévenkénti Foodapest vagy a szintén minden második évben megrendezett UKBA, a Foodpack évente megrendezett kiállításai eligazítást adnak.

Megújuló erőforrások

Energiát mindennap használunk. Ma már természetes, ha fázunk, csak fordítunk egyet a termosztáton, ezzel elindítjuk pl. a gázfűtést, és nem is gondolunk arra, hogy a felhasznált energiahordozó készletei korlátozottak, meg arra sem hogy a gázfűtés valamilyen függőséget jelent az ellátótól.

Biomasszát termelni fűtés céljaira 20 évvel ezelőttig vidéken a legtermészetesebb szokás volt. Nem kívánható azonban ma már, hogy a lakosság naphosszat tömjé tűzhelyét szalmával, kukoricaszárral, mert a modern fűtőberendezések ezt nem is kívánják. A fűtőanyagot nemesíteni

kell, ami egy olyan fizikai beavatkozás, melynek során a hulladék szerves anyag átalakul értékes briketté, pelletté. Eltűzni mindenféle hulladékot lehet, s ezekből préseléssel értékes fűtőanyagot elő lehet állítani.

Mivel háztartásonként évente mintegy 80-100 mázsatűzelő elfogy, ennek a helyben előállítására még megélhetést is jelenthet. A szerves anyag megtermelése, akár célzottan fűtés céljára, mint energiaerdő, energiafű vagy csak a mezőgazdasági hulladék begyűjtése, jövedelmező feladat.

Nem az a kívánatos, hogy nagyteljesítményű, nagyon drága brikettálókon dolgozzon 2-3 fő, s a nagy teljesítmény ellenére mégis drága a produktum. Mert szállítani kell. Mert csomagolni kell bolti tárolásra, mert a gép amortizációja nagy, mert a gép óriási energia igényű.

Kis teljesítményű, helyi fogyasztásra gyártó, az év 12 hónapjában működő, olcsó kisüzemek létrehozása az, ami gazdaságos, környezetkímélő és a foglalkoztatottságot is javíthatja.

Az alternatív vagy megújuló energia több szempontból érinti a falut. Munkaalkalom a fémmegmunkálónak (naptűkör, napkollektor állvány). A naptűkör kivett energia, amelyért nem kell a távoli, ma már nem magyar szolgáltatóknak fizetni – tiszta pénz.

Rövidesen, nagyon hamar minden napos lesz a falvak házainak tetején a szélkerék, melynek szerkezetéhez szintén fémmunkás, villanszerelő szükséges. Az állattartással rendelkező falvakban pedig az állati hulladék és a kommunális hulladék + mezőgazdasági cellulóz tartalmú anyagok a biogáz termelésében jelenthetnek hasznót.

Akikre számíthatatok...

Falugondnok segítők

Tagjaink segítségével Egyesületünk befejezte a falugondnokok munkáját segítők megkeresését. Ebben, a projekt céljainak velük való megismertetésében, felkészítésükben a HEFOP programban folyamatos feladatot vállaló Antal Mihályné Nóra, Kovácsné Kacz Erika, Polyák Tibor, Bálint László, Szőke Pál és Bogdán Zsigmond végez önkéntes munkát. Mindez a „Falugondnokok képzésével az aprófalvakban és tanyán élők társadalmi befogadásának előmozdításáért” című pályázati program részeként egy támogató hálózat felépítését szolgálja.

Köszönjük minden tanya- és falugondnoknak, akik az adatlap visszaküldésével bemutatták nekünk a munkájukat segítő önkénteseket, munkakapcsolatuk jellegét, rendszerességét. Fülöpjakab, Bugacpusztaháza, Tésa, Bácsszentgyörgy, Ásotthalom, Jászberény, Harkakötöny, Pusztamérges, Tompa, Szank, Csengele, Mórahalom, Öttömös, Ambrózfalva, Balotaszállás, Eperjes, Mártély, Borota, Zsana, Kisszállás, Tarhos, Petőfiszállás településekről 31 önkéntes segítőt regisztráltunk. Ők napi, heti, illetve havi rendszerességgel, szabadság, távollét, betegség esetén, képzések, továbbképzések, egyesületi rendezvények, hivatalos megbeszélések ideje alatt igény szerint alkalmanként, vagy éppen az erőn felüli munka miatt látnak el falugondnoki feladatokat.

A felmérés alapján ebbe beletartozik az idősek, rászoruló házi gondozása, fürdetés, ebédhordás, szállító edényzet tisztán tartása, kisebb ház körüli munkák elvégzése, külterületi lakosok látogatása, információközlés, gyógyszerírás, -kiváltás, bevásárlás, személyszállítás, községi rendezvények lebonyolításában való besegetés, táp-, terményszállítás, adminisztrációs feladatokban, ügyintézésben való segítségnyújtás, vagy akár a teleházas pályázatok megírásának segítése. De minden esetben a település lakosaként figyeli környezetét, jelzi a falugondnokoknak, ha szükség van a segítségükre.

A pályázati támogatás jóvoltából egyesületünk lehetőséget kapott, hogy a tanya- és falugondnokokat segítő önkéntesek részére felkészítő képzést szervezzen. Erre október folyamán kerül sor. Az egynapos képzést megelőzően minden helyi segítőknek meghívót küldünk a helyszín és időpont megjelölésével.

A falugondnoki szakmai továbbképzésről

A „Falugondnokok képzésével az aprófalvakban és tanyán élők társadalmi befogadásának előmozdításáért” című pályázati program jóvoltából június óta bonyolítjuk a tanya- és falugondnokok továbbképzéseit. Már több alkalommal írtunk arról, hogy a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végzőkhöz hasonlóan a falugondnokokra is vonatkozik a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről rendelkező jogszabály. Ennek megfelelően a munkáltatóknak (önkormányzatoknak) minden falugondnokot be kell jelenteniük a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézetnél, ahol nyilvántartják és vezetik a továbbképzésre kötelezettek

egy-egy továbbképzési időszakokban elért teljesítményét. (A nyilvántartást a 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet szabályozza, amelynek mellékletében megtalálható a nyilvántartásba vételhez szükséges adatlap. Ezt az adatlapot kérésre mindenkinek szívesen elfaxoljuk.)

A továbbképzések első tapasztalatai alapján leszűrődött, hogy ennek a kötelezettségének több önkormányzat a mai napig nem tett eleget, illetve a továbbképzések megkezdését követően igyekezett pótolni a hiányosságot. Ismét felhívjuk minden érintett figyelmét a fentiek jelentőségére.

Ugyanis egy továbbképzési időszakban (ami 5 évet jelent, és a régebben dolgozó falugondnokoknál a rendelet hatálybalépésétől, amúgy pedig a munkába állástól számítódik) minden falugondnoknak 60 továbbképzési pontot kell szereznie. A 60 pontot nem szükséges arányosan elosztani 5 évre, akár az első, akár az utolsó évben is teljesíthető a követelmény. A következő továbbképzési időszakban (azaz a következő 5 évben) ismét 60 továbbképzési pont megszerzése kötelező. Képzési pontok a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézetnél történő regisztrálás után, úgynevezett minősített továbbképzéseken tör-

ténő részvétellel szereshetők. A Humánérőforrás-fejlesztési Operatív Program pályázata keretében kidolgozott falugondnoki továbbképzések ilyenek. (A továbbképzési kötelezettségeket, feltételeket a 9/2000. (VIII. 4) SzCsM rendelet szabályozza.) Az önkormányzatok évente 20.000 Ft-ot igényelhetnek a tanya- és falugondnokok kötelező továbbképzésének költségeire.

Az élet vége felé

„Oly árvák ők mind, az öregek.”
(Weöres Sándor)

Szeptemberben sikeresen befejeződött az „Idősgondozással kapcsolatos ismeretek tanya- és falugondnokoknak” című továbbképzési tanfolyam, amely a „Falugondnokok képzésével az aprófalvakban és tanyán élők társadalmi befogadásának előmozdításáért” című, HEFOP 2.2.1. számú uniós pályázati program keretében valósult meg.

Az Egyesület tagjai körében ez volt az egyik legnépszerűbb téma: annyian érdeklődtek iránta, hogy a jelentkezőkből külön alföldi csoportot lehetett indítani. Nem csoda, hiszen a rendszeres találkozást igénylő szolgáltatásokat – ebédszállítás, bevásárlás, gyógyszerkiváltás – leginkább a nehezen mozgó idős emberek veszik igénybe, így napi munkája során majd minden tanya- és falugondnok kapcsolatba kerül ezzel a korosztállyal.

A tanfolyam 26 résztvevője, akik Bács-Kiskun (12), Csongrád (11) és Békés megyéből (3) érkeztek, összesen öt alkalommal találkoztak Kecskeméten egy-egy képzési napon. A szakmai programot a Szilvási László dolgozta ki és vele együtt hat előadó váltotta valóra. Ezek az órák azt a célt szolgálták, hogy a hallgatók – személyes tapasztalataikból kiindulva – jobban megismerjék az idős generációt és minél hatékonyabb segítő kapcsolatot alakítsanak ki velük.

A szociológiai témájú órák az idős családokban és társadalomban betöltött helyének megtalálásában segítettek, a jogi modul pedig a szociális alapszolgáltatásokat mutatta be.

Az élet vége felé közeledő ember számára meghatározó veszteség-élményt a test és a lélek oldaláról egyaránt megközelítettük: az egészségügyi előadások az idős kori betegségekre, a pszichológiaiak a személyiségváltozásokra összpontosítottak.

Ezekhez a témákhoz kapcsolódott a szakmai gyakorlat, melynek keretében többek között a mozgás és a vérnyomás-, illetve vércukorszint-mérés fogásait sajátíthatták el a résztvevők, valamint a mentálhigiénés tréning, amely a segítő hivatásúakat fenyegető kiegészítő veszélyei mellett a segítő beszélgetés, a hatékony kommunikáció és a konfliktuskezelés szabályaival ismertette meg bennünket.

A közös beszélgetésekből az derült ki, hogy a gyakorló tanya- és falugondnokok saját élményeik alapján általában ismerik ennek az életszakasznak a pszichológiai sajátosságait, testi-lelki betegségeit és a paraszti értékrendből fakadó sajátos vonásait, az itt kapott útravaló azonban hozzásegítheti őket ahhoz, hogy az idősgondozás szakmai feladatát az eddigieknél tudatosabban és magasabb színvonalon lássák el.

Dr. Duró Annamária
tanfolyamvezető

Képzéssel munkába

Hat alföldi falu – Fülöpháza, Fülöpkab, Harkakötöny, Kunbaracs, Ordas és Újszilvás – önkormányzatával fogott össze a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete, hogy a közösen megpályázott program segítségével foglalkozási lehetőséget teremtsenek munkanélküli nőknek. Ezek az asszonyok nehezebb helyzetben vannak, mint városi sorstársaik, mert a község, ahol élnek, maga is hátrányokkal küzd; vagy azért, mert kicsiny a lélekszáma s egyre öregszi a népessége, vagy azért, mert a helybeliek jelentős része szétszórt tanyák lakója.

Napjainkban nem csupán a végzett munka jellege hátrányozza meg az ember helyét a társadalmi hierarchiában, hanem a munkahely megléte vagy hiánya is. A gazdasági aktivitás mutatói azt tükrözik, hogy 1990 óta mind a hat településen tovább csökkent a foglalkoztatottaknak az össznépeséghez viszonyított aránya. A regisztrált munkanélküliekre vonatkozó adatsorok adnak ugyan némi támpontot arra nézve, hogy mely települések vannak

legnehezebb helyzetben (Fülöpháza, Ordas, Kunbaracs), azok az emberek viszont, akik kikerültek a nyilvántartásból – munkaképes koruk ellenére – az eltartottak és az inaktívok között rejtőznek; e két csoport viszonylag magas aránya egyébként is tanyai sajátosság. (Például a háztartásbeli asszonyok, akik a családi gazdaságban dolgoznak, de bejelentett munkahelyük nincsen.) A két nemre vonatkozó adatok összehasonlításából valóban az derül ki, hogy a nők esetében magasabbak ezek az arányok, ami azt mutatja, hogy a rejtett munkanélküliség elsősorban őket fenyegeti.

A megpályázott program éppen ezt a nehezen elérhető csoportot próbálja segíteni olyan munkát ajánlva, ami nem kíván különleges szakképzettséget, csak emberiséget és olyan tudást, ami a másokra való odafigyelés igényét, jó kapcsolatteremtő képességet, szervezőkészséget jelent.

Ezek azok az erények, amelyek a tanya- és falugondnokok munkáját is segítik.

Magyarország célba éri

Mi fán terem a naptűzhely?

Pofon egyszerű, egy parabolatűkör az alapja. Csomagtartóra felrakható, kempingezni lehet vele. A rajta készült ételek különösen finomak, olyanok, mint a lassú tűzön főttek. Fertődön falugondnokok ismerkedtek a megújuló energián alapuló eszközökkel.

A falugondnokok, ahogy a régi görögök is, többre tartják az élet iskoláját, mint az elméleti tudást. Ezért is szervezik meg úgy a továbbképzéseiket, hogy ellessék a legjobban bevált dolgokat, legyen szó biotermelésről vagy értékesítő szövetkezetek megszervezéséről, aztán a látottakat továbbadják az otthoniaknak. A baranyai és a Duna-Tisza-közi falugondnokok legutóbb Fertődön találkoztak, ahol alternatív jövedelemszerzési technikákról volt szó. Ellátogattak a fertődi Horpácsi Aladár Gimnázium megújuló energiákat bemutató parkjába is, ahol a kisgazdaságokban is jól használható eszközökkel ismerkedtek meg. A legnagyobb sikert a naptűzhely aratta.

Jávor Károly tájrendező mérnök szerint pofon egyszerű szerkezetről van szó. Egy parabolatűkör, körülbelül egyméteres, Ez csomagtartóra felrakható, kempingezni lehet vele.

A Baranyából jött Tóth Mária környezetvédelmi szempontok szerint értékeli:

– Az energiaárak felszöknek az égig. A mi környékünkön most már nagyon kevés a fa, mert kevés az erdő, és nagyon drága a fatűzelés. Szerintem a jövő útja a napenergia és a szél, és hogyha ez egy családnál megvalósítható, akkor szerintem a családi kasszában, mindjárt jelentkezik. Biztos, hogy az ételek elkészítése ezen a naptűzhelyen másképp alakul, mert nem olyan, mint a gáz, inkább, mint egy fatűzelésű tűzhely. Lassabban készül el az étel, de más ízekkel lehet dolgozni vele.

– Épp most hallottam az Ásotthalmi tanyagondnokoktól, hogy náluk minden évben van egy tanyanap, amin ilyenkor főztek az idén is egy nagy fazék töltött káposztát. Néhány helyen ezt már ismerik, és főleg tanyán, ahol nincs mindenütt villany, gáz, ott tehetne jó szolgálatot – teszi hozzá Csörszné Zelenák Katalin, a

Falugondnokok Duna-Tisza-közi Egyesületének ügyvezetője.

A megújuló energiák parkját Bujna Ferenc energetikai szakmérnök mutatta be A parkot a fertődi Horpácsi Aladár Középiskola és Oktatási Centrum hozta létre, ami nagyszerű dolog, hiszen költhetett volna sok minden másra. Áll egy 400 Wattos szélkerékből, többféle napkollektorból, napelemből, egy naptűzhelyből és az ezeket kiszolgáló, átalakító rendszerekből, illetve van itt egy kis lég-napkollektoros aszalógép mellett.

– Ez az aszalógép most is működik, sárgabarack és őszibarack kandírozott formában szárad benne. 2004 novemberében az iskola ráállított erre a megújuló energetikai parkra, azzal a céllal, hogy a diákok fizika oktatását azzal segítse, hogy a fizika tananyagban szereplő fizikai tételeket, törvényeket alátámassza, illusztrálja a megújuló energetika tárgyköréből vett érdekes dolgokkal, mert például a hőtant, napkollektor tökéletesen illusztrálja. A forgó mozgást, a szélkerék mozgásán tanulmányozhatják. Az elektrofizika tárgykörébe belevág a napelemeknek a működése és hasznosítása. Azóta

készült egy kis fizikakönyv is, amely talán ez évben kiadásra kerül.

A falugondnokok figyelmét felkeltette az aszalógép is, amit a Bujna Ferenc mutatott be.

– Ezt az aszalót Sümegen gyártották, és egyesíti önmagában a napenergia hasznosításának két formáját. Egy légkollektor, amely üveglap alatt egy feketére festett rézlapból áll, felmelegíti a levegőt, ezt a levegőt pedig egy napelemek által táplált ventilátor fújja keresztül a szárításra betett zöldségen, gyümölcsön. Amennyiben az idő borús, a betett áru akkor sem romlik meg, mert itt az iskolában bedugjuk a konnektort abba a hálózatba, amely a kis 400 wattos szélenergián működik, illetve a napelemekből táplálkozik és szolgáltat elektromos áramot. Tehát elmondhatjuk, hogy éjjel-nappal, akár fúj, akár süt, ez mindig megújuló energetikát használ fel a szárításra.

Berecz Béla riportja nyomán

*(Magyarországról jövőök
– a Kossuth Rádió adása
2006. szeptember 27-én
Meghallgatható
a Magyar Rádió honlapján)*

FALUGONDNOKI TALÁLKOZÓ CSANÁDALBERTIBEN ÉS AMBRÓZFALVÁN

Jó példák az „ikertelepülésen”

Szeptember 7-én csütörtökön a Csongrád és Békés megye határán lévő Csanádalbertiben találkoztak falugondnokok és polgármesterek. A házigazdák iskolásai szlovák köszöntővel fogadták a vendégeket a csanádalberti önkormányzat épületében, majd Szabó Lajos polgármester Csanádalbertit, Tuska György polgármester pedig Ambrózfalvát mutatta be.

Csanádalberti 1844-ben alakult 21 szlovák családot letelepítésével, akik dohánytermesztéssel foglalkoztak. Halmozottan hátrányos település, lakosság szempontjából és munkahely szempontjából. Az infrastruktúra jó a településen, az utóbbi években pályázatok révén sokat fejlődtek. Ambrózfalva és Csanádalberti az intézményeit 1992-től társulásban működteti. A polgármesteri hivatal is körjegyzőségben működik.

Ambrózfalva polgármestere is bemutatta a települését. Elmondta, hogy a két település hasonló, ugyanabban az időszakban alakult, jelenleg is hasonlóak a gondjaik, problémáik, sikereik. Ambrózfalva lélekszáma 560 fő, mely összetételében is igen rászorul a falugondnoki szolgálatra. Kiemelte, hogy az 1997-ben indult Falugondnoki szolgálat jelentős lépés a falu életében. A szociális ellátás színvonalát jelentősen javította, mert városoktól távoli kistelepülés lévén az emberek sok-sok gondjának megoldását segíti ma is.

Zatykóné Szabó Ibolya az Általános Humán Központ vezetője mutatta be a közös működtetésű intézményt, melyet Ambrózfalva és Csanádalberti 1994-ben hozott létre, közoktatási, közművelődési és szociális feladatok közös irányítására, és közös fenntartására. Ambrózfalván

1997 év végén, Csanádalbertin 1998.január 1-től beindult a falugondnoki szolgáltatás. Az új feladat kissé rögzös úton indult el, az ajánlásban szereplő feladatokat kellett összevetni a helyi igényekkel és a lehetőségekkel. A kezdeti csikorgó gépezet végül olajozottá vált. Később az intézmény feladatköre a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok beindításával is bővült. 2000-ben Antalné Nóri közreműködésével és unszolására telekunyhó létesítésére is sor kerülhetett, pályázati támogatással. Nóra azóta is szívügyének tekinti mindkét teleház működését. Ambrózfalván a „házigazda” funkciót is betölti.

2004-ben Csanádalbertin Mandák István falugondnokunk beteg lett, és nyugaldíjba vonult. Ekkor Mandák László került a szolgáltatásba. Nórával nagyon eredményes és összehangolt az együttműködésük, példányértékűnek ítélnél a közös munkájuk. Nyaranta Csanádalbertin egy hetes „Parktábor” nyújt értelmes és hasznos kikapcsolódást nem csak a település, de az itt nyaraló, valamint a szomszéd településen élő gyerekeknek is.

Marosvári Attila a Csongrád Megyei Közgyűlés alelnöke tájékoztatta a résztvevőket a 2007-2013 közötti Európai Unió pályázatok lehetőségeiről. Felhívta a figyelmet a települések együttműködésére összefogására, mert csak így lehet konkrét pályázati eredményeket elérni.

A program a két települést bemutató sétával, ebéddel és baráti beszélgetéssel zárult.

Köszönjük a házigazdák munkáját és a színvonalas vendéglátást!

Antal Mihályné ambrózfalvi falugondnok:

Antal Mihályné 1997. november elsejétől látja el Ambrózfalván a falugondnoki teendőket. A falugondnoki munkába nehezen rázódott bele, mert előtte egészen más területen tevékenykedett. Mivel Kemény Bertalan a falugondnokság, a falugondnoki munka szellemiségét jól megérezte vele így hamar sikerült beilleszkednie. Betegeket juttat el orvoshoz, szakrendelésre. Igény szerint templomba, kirándulásra, idősek klubjába, temetőbe szállítja azokat, akik az ő segítségével nélkül nem tudnának eljutni ezekre a helyekre. Mindennapos tevékenységei közé tartozik a gyógyszerek beszerzése, bevásárlások elvégzése, az ebédhordás, az idősek látogatása.

Feladatát „szolgálat”-nak tekinti nagy önállósággal végzi. Lelkiismeretesség, jó kapcsolatteremtő képesség, szociális munkára termettség jellemzi. A falu szolgálatának sokszínűségének, lehetőségeinek felismerése során sikerült a más területre a közművelődés fontosságára is ráláttni, és a falugondnoki szolgálat közreműködésével létrehozni a mindkét községben előbb a telekunyhót, majd a Teleházat is.

Antal Mihályné megszokott és nélkülözhetetlen szolgáltatást végez a kicsiny Csongrád megyei településen Ambrózfalván.

Makács László csanádalberti falugondnok:

Falugondnokként 2004. májusától dolgozom. 2005. évben elvégeztem a Falu- és Tanyagondnoki alapképzést. Feladataim közé tartozik az ételszállítás napi átlagban 60 adagot viszek ki. Heti két alkalommal gyógyszerkiváltást végzek és minden héten, a szomszéd településen, lévő piacon intézzük az idősek bevásárlását. Diszkont bevásárlást havi két alkalommal szervezek, leggyakrabban Makóra. 4. osztályos tanulóink a társult település (Ambrózfalva) iskolájába járnak angol nyelvórára. A szállításukat is a falugondnoki szolgálattal látom el. Szakorvosi rendelésre zömében a 70 év feletti mozgáskorlátozott idősek szállítását végzem.

Az önkormányzatnak és intézményeinek az ambrózfalvi falugondnokkal rendszeresen végezzük a bevásárlásokat (tisztítószer, irodaszert, fűnyíró üzemanyag stb.) Szakmából adódóan az önkormányzat és intézményeinél a gázkészülékek karbantartását is elvégzem. Ezenfelül még az intézmények kisebb javítási munkálataiban is segítek.

Munkámmal segítem a rászorulókat, ezzel hasznos tagja kívánok lenni a közösségnek és remélem, hogy a falu lakossága is értékeli munkámat.

Családi nap Kunfehértón

Nyolcadik alkalommal gyűltek össze családi napra egyesületünk tagjai Kunfehértón augusztus első hétvégéjén. Több mint 300 felnőtt és gyermek résztvevője volt a találkozásnak öt megyéből. Vendégeink is érkeztek a Baranya megyei egyesület képviselőjében.

Sokan hoztak egy-egy tál süteményt az ebédhez, nyereményeket a vetélkedőhöz.

Ötféle főtt étel közül választhattak a résztvevők: az ásóthalmi öt tanyagondnok Bálint Laci vezetésével marhapörköltet főzött, Csemőről Turcsán Pista pacallal kedveskedett, Szatymazról Rózsa Zoli specialitása a filézett tiszai halászlé sokak tetszését elnyerte, Fülöpházáról Mari-ka tyúkpörkölttel kedveskedett, s nem feledhetjük a finom kelebiai sült kolbászt és a lángosok százait sem.

Miután az ételek megfőttek, vidám családi vetélkedő zajlott 18 csapat-

tal, vízparti pihenés, jóízű beszélgetés zajlott, s a bátrabbak a fürdést is megkockáztatták.

A vidám játékokkal, jókedvű beszélgetésekkel mindannyian nyertünk egy szép napot.

Kiss Zsigmond és családja, valamint a főző falugondnokok és családjaik rengeteget dolgoztak azért, hogy sikeres lehessen ez a nap.

Köszönet nekik!

Külön köszönjük az egyesület nevében Gömzsi Lászlónak Kunfehértó polgármesterének a helybiztosítást.

Jövőre ismét szervezünk Családi napot Kunfehértón, ahol egy kis időre elfeledkezhetünk a hétköznapi gondjairól.

Elektronikus ügyintézés a kistelepüléseken is!

A DSRD Kutató és Fejlesztő Kft. 2005-ben Szeged Megyei Jogú Város felkérésére kezdett bele a közigazgatási törvény által előírt elektronikus ügyintézési rendszer megvalósításába, mely rendszer úttörő a hazai elektronikus közigazgatásban.

Az ügyfélkapu 2006. április 10. óta elérhető, és egyre népszerűbb szolgáltatás a lakosság körében.

Referenciaként Szeged Megyei Jogú várost (lakosság: 150 ezer fő), Gyömrő Várost (lakosság: 5000 fő) és Remeteszőlőst (lakosság: 562 fő) emelném ki, mint a lakosság szempontjából eltérő nagyságú önkormányzatokat.

A rendszer lehetőséget ad minden magyar állampolgárnak, hogy éljen a törvény által biztosított jogával, azaz hogy hivatali ügyeit elektronikusan intézze az adott önkormányzat internetes portálján keresztül.

A rendszer használóinak biztosítjuk a közigazgatásban egységes nyomtatványok elektronikusan kitölthető és beküldhető változatait, az ún. e-formokat, illetve a helyi szinten ettől eltérő (adó, szoc-pol., stb.) nyomtatványok térítésmentes elkészítését.

Árképzésünkben igyekeztünk figyelembe venni az önkormányzatok ismert és korlátozott anyagi helyze-

tét, ezért az elektronikus ügyintézési rendszert a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete területén minden falu- és tanyagondnoki településen havi 25.000 forint plusz ÁFA díjért biztosítjuk, mely magában foglalja az önkormányzat honlapjának üzemeltetését, a szoftver-környezet folyamatos fejlesztését.

Az önkormányzat honlapjának tartalmi karbantartását továbbra is az önkormányzat végzi, az általunk biztosított portál-szoftver grafikus kezelőfelületén keresztül, mely nem igényel többet, mint egy szövegszerkesztői környezet ismerete (pl. MsWord).

A rendszer bevezetése nem jár többletköltségekkel, mivel a szoftver és hardver beruházást minden esetben mi biztosítjuk, mi finanszírozzuk.

A rendszerrel kapcsolatos bővebb felvilágosításért kérem, forduljon bizalommal hozzám.

Popper Ádám

ügyvezető igazgató DSDRD Kutató és Fejlesztő Kft

06-30/430 2233

adam.popper@dsrd.com

www.dsrd.com

Szüretkezdettől juhásztáncoltatásig

Október 4. Ferenc napja

Göcsejben a vetésre legalkalmasabb hétnak az ún. ferenchetet tartották. Vásárosmiskén pedig ez a nap volt a szüret kezdete. Előtte kanászostorral durrogattak a hegyen a rossz szellemek elűzésére. A Muravidéki és szlavóniai földművesek a Ferenc-nap körüli hetet búzahétnak nevezik. A gazdasszonyok nyírfárgat tettek a fészekbe ilyenkor, erre ültettek kotlóst, hogy a csirkék el ne pusztuljanak.

Október 15. Teréz napja

Teréz napja sokfelé szüretkezdő nap. Egerben Teréz-szedés a neve. Bánátban, Bácskában dologtöltő nap, amikor az asszonyok nem moshatnak, kenyeret sem süthetnek!

Október 20. Vendel napja

A jószágtartó gazdák és a pásztorok védőszentjüként tisztelték Szent Vendelt. Szobrokat állítottak számára, melyeken pásztoröltözetben ábrázolják, lábánál kutyával és bárány-

Néprajzolás

nyal. Ha állatvész ütött ki, azt mondták, hogy Vendel viszi az állatokat. E napon nem fogták be a jószágot és vásárra sem hajtották. Vendel napját sokfelé mulatozással töltötték.

Október 21. Orsolya napja

Orsolya időjárása a téli időjárás jelzője. Amilyen idő van ilyenkor, olyan lesz a tél. Szlavóniában Orsolya-napkor takarították be a káposztát. A Somló-vidéken Orsolya-nap volt a szüretkezdés hagyományos ideje.

Október 26. Dömötör napja

Az ország keleti felében elsősorban Dömötör volt a pásztorok patrónusa. Dömötör napját juhászújévnek is nevezték, mert sokfelé ezen a napon számoltak el a juhászok gazdáikkal. Egy vagy több napon át tartó mulat-

ságokat rendeztek, ezt nevezték juhászbálnak, juhásztornak, juhtornak, juhdérmációnak és dömötörözésnek is.

A Vendel- és Dömötör-napi ünnepek már a századfordulótól vesztek jelentőségükből, s ezzel Szent Mihály-nap szerepe növekedett meg. Dömötör napjához is fűződik szólás: „Neki minden nap Dömötör napja vagyon”, azaz bizonytalan a sorsa, de azt is jelenti, hogy részeg. „Dömötör juhászt táncoltat” – tartják Nádudvaron, azaz egyszerre utal a szólás a mulatságra és az esetleges hiány miatt „meg-táncoltatott” juhászra. Zentán és környékén emlegetik a „Dömötör juhászt táncoltat” szólást azzal a magyarázattal, hogy ilyenkor már nem kedvez az időjárás a kinttartózkodásra. A Dömötör-napi hideg szelet a kemény tél előjelének tartják. Turán úgy hitték, hogy a Vasas Szent Péter napján kiűzött patkányok Dömötör napján hagyják el a házat.

Együttműködés a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat az arra rászoruló tanyai- és falusi embereknek (felntteknek és gyerekeknek egyaránt) 500 db mountain bike típusú kerékpárt kíván zártkörű pályázat keretében adományozni.

Ehhez partnerként – javaslatok alapján – egyesületünket, a Falugondnokok Duna–Tisza Közi Egyesületét választotta.

Így egyesületünk falu- és tanyagondnokai tehetnek javaslatot arra, hogy településükről ki kapjon kerékpárt. A falugondnokok a faluban élőkre, a tanyagondnokok körzetükben élöket javasolhatnak. Ez a javas-

lat egyben felelősségvállalást, kötelezettséget is jelent, hogy azok kapják a kerékpárokat, akiknek szükségük van rá. Hiszen Ti ismeritek legjobban azokat az embereket, akiket nap mint nap segítetek.

Ebben a pályázatban kizárólag a falu és tanyagondnokok javasolhatnak. Kerékpárokat csak magánszemélyek (felnttek és gyerekek) kaphatnak.

Egy-egy falu- és tanyagondnok 6 javaslatot tehet. (Ahol egy településen több szolgálat működik, ott mindegyik tanyagondnok külön-külön tehet 6-6 javaslatot.) Kizárólag a postán elküldött lepecsételt űrlap-

okon adható be a pályázat, melyet legkésőbb október 31-ig kell a Magyar Máltai Szeretetszolgálat központjába feljuttatni.

Kérlek benneteket, hogy éljete a lehetőséggel, hogy segíthettek azoknak, akikről tudjátok, hogy egy-egy kerékpárnak örülnének.

A kerékpárokat Kozma atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vezetője adja át Kecskeméten ünnepség keretében 2006. decemberében.

Kérdéseiteket ez ügyben telefonon, vagy személyesen tehetitek fel Csörszné Zelenák Katalinnak (06-76/507-543; 06-30/433-2443).

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Biztonságos Magyarországért Kuratóriuma 2006/VI. szám alatt 6 millió forint összídizású pályázatot hirdet.

A pályázat célja:

A tanyákon élő emberek biztonságát elősegítő, -a Szomszédok Egy-másért Mozgalom civil bűnmegelőzési program kereteit is felhasználó -a szomszédok segítségkérését, segítségnyújtását támogató, már meglévő technikai jelző-riasztórendszerek bővítésének, fejlesztésének, karbantartásának pénzügyi támogatása.

A pályázók köre:

- települési önkormányzatok, önkormányzati társulások,
- jogi személyiséggel rendelkező önkormányzati fenntartású intézmények,
- közhasznú szervezetek (a közalapítványok kivételével),
- polgárőr szervezetek,
- egyéb közösségi (civil) szervezetek.

A támogatás összege és formája:

- A pályázat keretösszege 6.000.000 Ft.

- Az elnyerhető támogatás összege: 300.000 - 600.000 Ft között lehet.

- A pályázó a pályázatban megjelölt költségek 80 %-t igényelheti, 20 % önrésszel rendelkeznie kell.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- A tanyavédelmi program részletes ismertetését, eddigi eredményeit

- a meglévő jelző-riasztórendszer leírását,

- bővítés, fejlesztés esetén a telepítés helyét, módját,

- a karbantartás indoklását,

- a beszerzésre kerülő eszközök műszaki leírását,

- a részletes költségvetési tervet,

- a további működtetés garanciáit.

Különös pályázati feltételek:

- Valamennyi pályázó rendelkezzen a Magyar Tanya és Falugondnokok Szövetsége és a területileg illetékes rendőrkapitányság támogató nyilatkozatával.

- Közhasznú szervezeteknek, egyéb közösségi (civil) szervezeteknek, és a polgárőrségeknek be kell szerezni a települési önkormányzat támogató nyilatkozatát.

- A polgárőr pályázónak a fentiek kivül rendelkezni kell a megyei polgárőr szövetség támogató nyilatkozatával is.

Adatlap igényelhető:

- Postai úton: Biztonságos Magyarországért Közalapítvány 1539 Budapest, Pf. 640

- Személyesen: Budapest XII. ker. Németvölgyi út 41. 2. épület 112.

- Telefonon/faxon: 06-1-441-1353

- E-mail-en: b-m-k-@axelero.hu

- letölthető: www.b-m-k.hu

A pályázat benyújtásának határideje: 2006. október 20.

A pályázat benyújtása után hiánypótlásra nincs lehetőség. Hiányos pályázat az elbíráláson nem vehet

részt. Munkatársaink szükség esetén konzultációs lehetőséget biztosítanak a pályázat beadása előtt.

A pályázatok elbírálása:

A beérkezett pályázatokat a Kuratórium 2006. december 15.-ig bírálja el és az eredményt az elbírálás napján a BMK honlapján közzéteszi.

Eredményes pályázat esetén a nyertes pályázókkal a BMK Igazgatósága támogatási szerződést köt, ennek alapján az abban megállapított határidőn belül az elnyert összeget a pályázó számlájára átutaltatja. Budapest 2006. szeptember 1.

BMK Kuratóriuma

Figyelem!

A pályázó önkormányzatoknak, intézményeknek és civil szervezeteknek egyesületünk adja ki a támogató nyilatkozatot!!

Kérjük, hogy a támogató nyilatkozatot kérő önkormányzatok és civil szervezetek a 76/507-543, vagy a 30/433-2443-as számon jelezzék igényüket.

**DUNA-TISZA KÖZI
FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL**

Kiadja:
a Falugondnokok
Duna-Tisza Közi Egyesülete

Szerkeszti:
**Borzák Tibor, Csörszné Zelenák Katalin,
Tóth Márta, Moiskó Csilla**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006
Nyomda: Print 2000, Kecskemét

**Megjelent
a Nemzeti Civil Alap támogatásával**